

Absolwent

KWIECIEŃ 2007

NUMER 4

Szanowni Państwo,

Spotykamy się po raz kolejny, tym razem w wiosennej scenerii. W bieżącym biuletynie zamieszczamy relację z otwarcia na Wydziale Chemii UW Laboratorium Badań Strukturalnych. O laboratorium tym pisaliśmy już w naszych wcześniejszych numerach Absolwenta. Zostało ono wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę sfinansowaną z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Piszemy też o laureatach nagrody im. Piotra Wróny, nagrody przyznanej przez Wydział Chemii. W biuletynie przedstawiamy również sylwetkę profesora Andrzeja Więckowskiego, absolwenta naszego Wydziału. Tak jak pisaliśmy w poprzednim numerze, profesor Więckowski otrzymał prestiżowe wyróżnienie naukowe – Złoty Medal Międzynarodowego Towarzystwa Elektrochemicznego. Kontynuujemy też wątek historyczny dotyczący losów wojennych Gmachu Chemii w artykułach dra Zbigniewa Wielogórskiego.

Zarząd Koła

Foto. M. Brzozowska

Uroczyste przecięcie wstęgi inauguracyjne Laboratorium Badań Strukturalnych

Otwarcie Laboratorium Badań Strukturalnych

Dnia 26 stycznia 2007 o godzinie 13, w budynku Radiochemii odbyła się uroczystość otwarcia Laboratorium Badań Strukturalnych (LBS). Laboratorium Badań Strukturalnych jest jednostką badawczo-naukową powołaną przez konsorcjum Centrum Zaawansowanych Technologii (CZT BIM) i sfinansowaną z funduszy unijnych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Wyposażenie laboratorium stanowi dziesięć wysokiej klasy urządzeń badawczych o łącznej wartości ok. 3 000 000 EUR umożliwiających wszechstronne analizy materiałowe, począwszy od badań rentgenograficznych, poprzez różnego typu techniki spektroskopowe, a na metodach mikroskopowych kończąc. Większość aparatury zebrana jest w pomieszczeniach budynku Radiochemii, natomiast część znajduje się na Akademii

Medycznej w Warszawie.

Podczas uroczystości inauguracji działalności laboratorium, Dziekan Wydziału Chemii UW, prof. Grzegorz Chałasiński powitał zebranych, w tym między innymi Jej Magnificencję Rektor Uniwersytetu Warszawskiego profesor Katarzynę Chałasińską-Macukow, przewodniczącą Rady Centrum Zaawansowanych Technologii BIM prof. Piotra Węgleńskiego oraz dyrektora Instytutu Farmaceutycznego docenta Wiesława Szelejewskiego.

Następnie głos zabrała rektor Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Katarzyna Chałasińska Macukow:

Proszę Państwa, to jest rzeczywiście bardzo sympatyczny moment, kiedy pojawiają nam się nowe możliwości badawcze i organizujemy nowe laboratoria, które są na miarę dwudziestego pierwszego wieku. Cieszę się, że to jest właśnie na kampusie Ochota (...) gdzie mamy naszych partnerów, Polską Akademię Nauk, Akademię Medyczną, Politechnikę Warszawską. Myślę, że (laboratorium – przyp. redakcja) to stanie się platformą do prowadzenia badań interdyscyplinarnych, śródowiskowych dla całej Warszawy i nie tylko.

W dalszej części uroczystości Dziekan przypomniał krótko historię konsorcjum CZT BIM oraz Laboratorium Badań Strukturalnych. Konsorcjum powstało w 2003 roku na mocy umowy o współpracy jednostek naukowo-badawczych Kampusu Ochota, m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Medycznej i Instytutu Farmaceutycznego. W 2005 roku konsorcjum otrzymało od Ministerstwa Nauki i Informatyzacji status Centrum Zaawansowanych Technologii. Pierwszym prezesem CZT BIM był profesor Maciej Żylicz, obecnie funkcję tę pełni profesor Piotr Węgleński. Środki na Laboratorium Badań Strukturalnych zostały uzyskane w pierwszym konkursie europejskich funduszy strukturalnych.

To, co chciałbym podkreślić to charakter śródowiskowy i integracyjny LBS dla kampusu Ochota. Liczymy, że tak ładnie i harmonijnie jak nam się współpracowało ze wszystkimi, aby doprowadzić do

dzisiejszego otwarcia, tak będziemy dalej ten kampus budować, wspólnie z Akademią Medyczną, wspólnie z Instytutem Farmaceutycznym, wspólnie z instytutami PAN-owskimi na terenie Ochoty, i przy akceptacji władz miasta i kraju. Ukierunkowani jesteśmy w tej inicjatywie na kontakt z gospodarką - to jest ogromnie ważne, to jest element rozliczenia inwestycji ze środków europejskich: funduszy strukturalnych i funduszy przedsiębiorczości, z których te pieniądze pochodzą. – mówił Dziekan.

Uroczystość otwarcia LBS w budynku Radiochemii

Foto. M. Brzozowska

Po przemówieniu Dziekana, rektor Uniwersytetu Warszawskiego dokonała uroczystego przecięcia wstęgi oficjalnie inaugurując działalność laboratorium. Zebrani mogli następnie obejrzeć aparaturę będącą na wyposażeniu laboratorium oraz wysłuchać krótkich prezentacji przygotowanych przez opiekunów poszczególnych przyrządów.

W chwili obecnej Laboratorium już w pełni funkcjonuje wykonując pierwsze analizy i pomiary.

Nagroda im. Piotra Wróny przyznana

Wkrótce miną już trzy lata od śmierci wybitnego Profesora naszego Wydziału, niezapomnianego Piotra Wróny. W gronie Jego Koleżanek i Kolegów ze studiów powstał pomysł ustanowienia Nagrody dla uczczenia Jego pamięci. Inicjatywa ta spotkała się z dużym oddźwiękiem i w tym roku akademickim doczekała się realizacji.

Nagroda jest przyznawana najlepszemu absolwentowi naszego Wydziału. Pod uwagę bierze się nie tylko średnią ocen i poziom pracy magisterskiej, ale także zaangażowanie w pracę naukową i inne formy działalności świadczące o wszechstronności uzdolnień i zainteresowań kandydata. Duże znaczenie ma praca społeczna na rzecz Wydziału i środowiska. Do tej pory takie aspekty działalności wyróżniających się studentów nie były chyba należycie nagradzane.

W listopadzie 2006 roku Nagrodę wręczono dwójgu laureatom reprezentującym różne dziedziny chemii. Jednym z wyróżnionych był Łukasz Zawadzki (średnia ocen 4,93), którego praca magisterska: „Synteza diprolinowych pochodnych tiamin aromatycznych jako potencjalnych organokatalizatorów” była wykonana pod kierunkiem prof. J. Jurczaka. Laureatką Nagrody została również Joanna Bąk, która przygotowała pracę: „Porównanie neutronowej i rentgenowskiej analizy strukturalnej na przykładzie kryształu $(\text{NH}_4)_3\text{H}(\text{SO}_4)_2$ ”, pod kierunkiem prof. K.

Woźniaka. Laureaci od kilku lat zdobywali doświadczenie naukowe w zespołach swoich promotorów i mają już publikacje w wysoko ocenianych czasopismach naukowych. Oboje też w czasie studiów pracowali społecznie, Łukasz Zawadzki w samorządzie studenckim, a Joanna Bąk przede wszystkim w harcerstwie. Pani Joanna jest dalej związana z naszym Wydziałem jako doktorantka, natomiast pan Łukasz kontynuuje studia na Wydziale Farmacji Akademii Medycznej.

Nagroda to nie tylko prestiż, ale i pewne wsparcie finansowe. Środki te pochodzą w połowie z wpłat Ofiarodawców – absolwentów Wydziału Chemii i w połowie ze środków naszego Wydziału. Wydział jest bardzo wdzięczny za Państwa dotychczasowe wpłaty.

Naszym zamiarem byłoby przyznawanie Nagrody co roku. Dlatego licząc na dalszą Państwa przychylność, uprzejmie prosimy o wpłaty na konto:

Fundacja Uniwersytetu Warszawskiego
Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927
Warszawa.

Nr rachunku: 30 1020 1156 0000 7502
0008 7213

(PKO BP SA XV O/W-wa), podając jako tytuł przelewu: z przeznaczeniem dla Wydziału Chemii / Nagroda Wróny.

Miałbym też prośbę do PT Ofiarodawców o przesłanie do Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego deklaracji zgody na przekazanie danych osobowych (imię, nazwisko i adres kontaktowy) dziekanowi Wydziału Chemii lub mnie jako przedstawicielowi Rady Wydziału w Komisji Konkursowej. Celem gromadzenia danych o Ofiarodawcach byłoby informowanie o wręczaniu nagród, powoływanie nowych członków Komisji Konkursowej spośród Darczyńców oraz informowanie o nowych projektach.

Fundacja UW jest organizacją pożytku publicznego (nr KRS 0000218937), dlatego możliwe jest dokonywanie (i) wpłat w ramach 1 % podatku dochodowego (do dnia złożenia zeznania za ubiegły rok), (ii) darowizn odliczanych od przychodów (wg zasad dla darowizn, w okresie całego roku), (iii) dowolnych wpłat nie kwalifikujących się do odliczeń, w tym także od instytucji, firm itp.). Informacje na ten temat dostępne są na stronie: <http://www.fuw.pl> i pod numerem telefonu Fundacji UW: 022 5520882.

Krzysztof Maksymiuk

Złoty Medal Międzynarodowego Towarzystwa Elektrochemicznego dla absolwenta naszego Wydziału profesora Andrzeja Więckowskiego

Andrzej Więckowski (absolwent Wydziału w roku 1969, doktor w 1973, doktor habilitowany w 1981 i „belwederski” profesor chemii w 2003) należy do ścisłej czołówki chemików rozpoznawalnych na świecie i kojarzonych z Polską. W dziedzinie jego zainteresowań – elektrochemii powierzchni – jest on autorytetem najwyższej marki. Stało się tak dzięki jemu samemu, jego Żonie Teresie (też absolwentce naszego Wydziału) i Rodzinie, ale też dzięki solidnej szkole chemii i życia, jaką wyniósł z Wydziału, od wrót Dziekanatu po grono swoich kolegów i znamienitych Nauczycieli. Z dużą dozą pewności można go uznać za kontynuatora polskiej szkoły elektrochemii profesora Minca i elektroanalizy profesora Kemuli, które zasłynęły wiązaniem metod elektrochemicznych z innymi, nieelektrochemicznymi metodami badawczymi. On, jako młody adept Nauki pracujący w grupie profesora Sobkowskiego powiązał elektrochemię z metodami radiochemicznymi. Tę strategię badawczą kontynuował również jako Full Professor Wydziału Chemii Uniwersytetu Illinois w Urbana-Champaign. To dzięki badaniom Andrzeja w laboratoriach na świecie procesy elektrochemiczne można obecnie konfrontować *in situ* z wynikami spektrometrii beta i spektroskopii NMR ciała stałego, jak również z wynikami AES (XPS), STM, SFG czy LEED.

Ostatnio otrzymał prestiżowy Złoty Medal *Electrochimica Acta*. Medal ten przyznawany co dwa lata, jest najwyższym wyróżnieniem Międzynarodowego Towarzystwa Elektrochemicznego. Andrzej należy do pokolenia „solidarnościowego”. W sierpniu 1980 był w niewielkim gronie założycieli Niezależnego Związku Zawodowego Oświaty i Nauki na UW. Odegrał główną rolę w tworzeniu tego Związku na Wydziale Chemii, wygłaszając - ku zaskoczeniu zebranych w Auli członków ZNP – płomienną mowę, która stała się początkiem wolnych związków zawodowych i wolnej Polski na Wydziale. Możemy być dumni, że należy do naszego grona, jemu zaś gratulować i życzyć dalszych sukcesów.

Prof. Andrzej Lewenstam

Seminaria Koła Chemików

W dniu 21 lutego 2007 pan mgr Piotr Ostrega (Prezes Zarządu i Dyrektor Generalnym Perlan Technologies Polska, Sp. z o.o.), absolwent Wydziału (rocznik 1991), wygłosił seminarium pod tytułem „Chemik w biznesie i biznes w chemii”. Było to pierwsze seminarium z cyklu, w którym chcielibyśmy naszym Kolegom i Koleżankom, a zwłaszcza doktorantom przybliżyć sylwetki i doświadczenie zawodowe absolwentów Wydziału Chemii, którzy swoją drogę zawodową i rozwój związali z innymi instytucjami (w Polsce i za granicą). Serdecznie zapraszamy do współpracy!

Koło Chemików

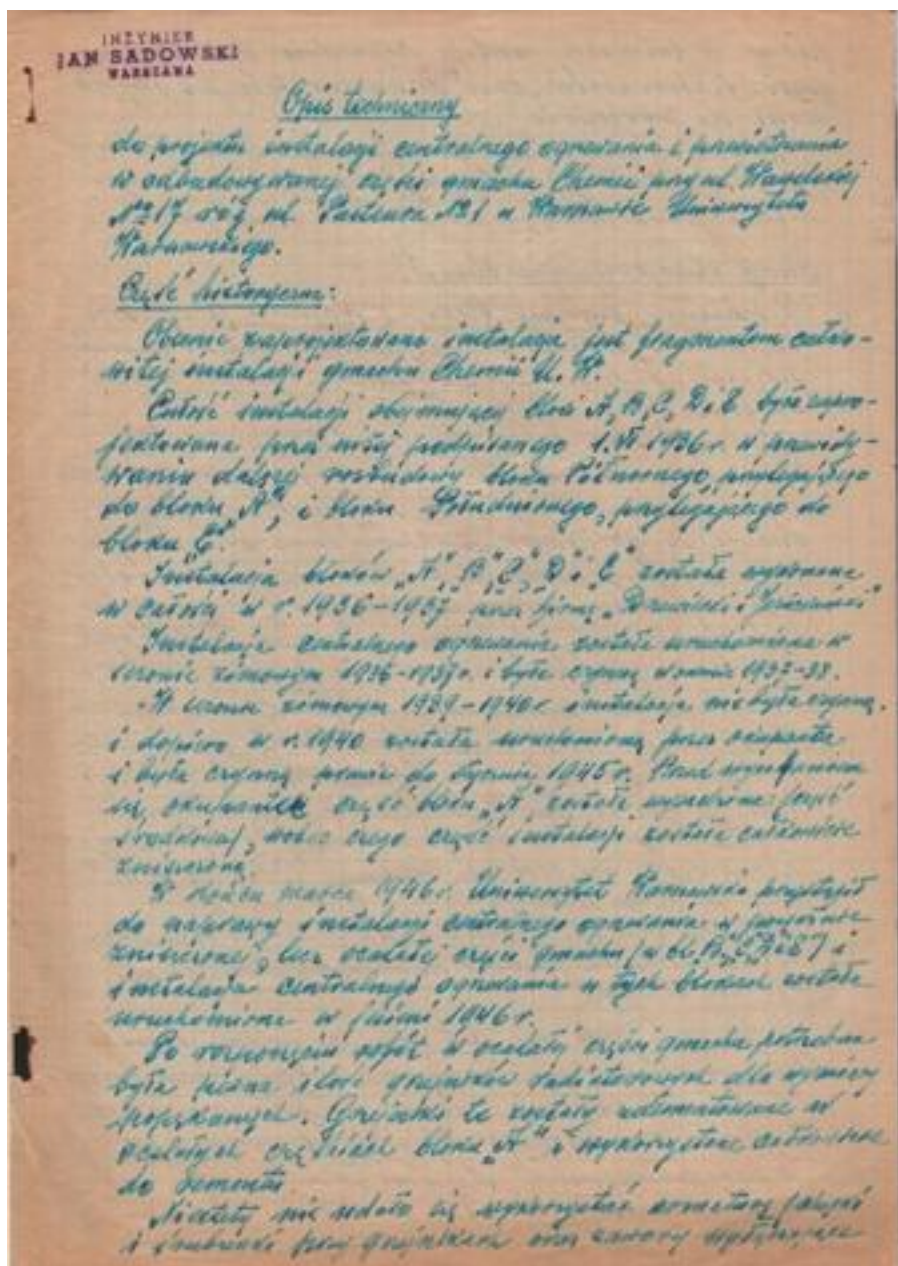
Prace Andrzeja odpowiadają na wiele pytań dotyczących mechanizmów elektrochemicznych w skali molekularnej, mają przeto istotne znaczenie poznawcze i praktyczne w badaniach związanych z pozyskiwaniem nowych źródeł energii, ulepszeniem metod katalizy i problematyką chemii powierzchni.

Do jego najbardziej spektakularnych osiągnięć naukowych zaliczyć można bezpośrednią obserwację struktur elektronowych i dyfuzji na powierzchni elektrod za pomocą NMR, nowatorskie badania reakcji pośrednich w ogniwach paliwowych z użyciem BB-SFB i - dziś już klasyczne - badania elektrochemicznego utleniania metanolu i aldehydu mrówkowego. W uznaniu wkładu prac Andrzeja Więckowskiego w rozwój elektrochemii został on uhonorowany wieloma nagrodami.

Gmach Chemii w czasie okupacji

Kontynuujemy cykl rozpoczęty w trzecim numerze Absolwenta („Konie w Gmachu Chemii?”). W kolejnych odcinkach tego cyklu, publikowanych w dodatku do tego numeru biuletynu, Czytelnicy będą mogli zapoznać się z historią i przebiegiem bocznic tramwajowej. Ślady po niej zachowały się do dzisiaj. Duża w tym zasługa pana Kazimierza Malucha, byłego intendenta gmachu. Podczas prac elewacyjnych w 1975 roku na jego polecenie zachowano w jednej z bram oryginalny zaczep trakcyjny elektrycznej. W artykule starałem się też przedstawić drogę prowadzącą od zasłyszanej opowieści do pełnego udokumentowania faktów historycznych.

W materiałach archiwalnych dotyczących tego tematu po raz kolejny pojawia się niewłaściwe przypisanie Gmachu Chemii do jego prawowitego właściciela – Uniwersytetu Warszawskiego.

Dokumentacja sporządzona własnoręcznie przez inż. Jana Sadowskiego.

W drugim opisie wskazuję materiały przybliżające obraz Gmachu Chemii z lat 1939-1945. Obraz daleko jeszcze niekompletny i wymagający dalszej pracy i kolejnych kwerend w archiwach i muzeach.

Foto. Z. Wielogórski

Element tramwajowej trakcji elektrycznej – zdjęcie współczesne.

Znane są zasługi prof. W. Kemuli w odniesieniu go naszego budynku. Inną postacią wartą wzmianki jest inż. Jan Sadowski, po wojnie wieloletni pracownik Uniwersytetu Warszawskiego. Jego wkład w budowę i odbudowę Gmachu Chemii był bardzo duży. W okresie powojennej odbudowy gmachu inż. Sadowski spędzał wiele czasu w jego nieogrzewanych pomieszczeniach, doprowadziło to do ciężkiej choroby. Opisy i dokumentacja sporządzona przez inż. Sadowskiego, prawie bez wyjątku jako rękopisy, stanowią istotne przyczynki do poznania wiedzy o budynku i jego historii.

Cykl o wojennej przeszłości naszego gmachu będzie kontynuowany, być może pojawią się też uzupełnienia do już opublikowanych materiałów.

Zbigniew Wielogórski

O Kole Chemików

Gorąco zachęcamy Koleżanki i Kolegów, absolwentów UW, do zapisywania się do Koła Chemików. Roczne składki członkowskie w wysokości 35 zł należy wpłacać przekazem pocztowym na adres Koła lub bezpośrednio na ręce Tadeusza Krawczyńskiego (gmach Wydziału Chemii, pok. nr 34, e-mail: tadekra@chem.uw.edu.pl, tel. (022)-822-02-11, wew. 519). Obecnym członkom Koła przypominamy o opłaceniu składek za rok 2007.

Więcej informacji na temat działalności Koła można znaleźć na stronie internetowej www.chem.uw.edu.pl (po wybraniu odnośnika „Absolwenci UW”).